

Papier met pensioen – archivering

Ze zijn klein en dol op papier: de boekenworm. In de brief van burgemeesters en raad van Groningen aan de graaf van Arenberg zie je wormgaten in een speels patroon op de randen van het papier. Op sommige plekken zijn delen van de tekst weggevreten. Je zou kunnen zeggen dat papier, net zoals de mens, een levenscyclus heeft: het wordt geschept, kent een veelzijdige carrière, en eindigt met zijn 'pensioen'. Aan het einde van zijn 'leven' wordt papier *gearchiveerd* als een waardevolle historische getuige, *het* wordt verwerkt tot nieuw papier. Archiverende instanties proberen hun papieren erfgoed zo goed mogelijk voor de toekomst te behouden. Maar vele gevaren liggen op de loer.

Door water, temperatuurschommelingen, luchtvochtigheid en licht, maar ook inktvraat, waarbij zuren uit de inkt het papier aantasten, of andere vormen van verzuring kan het papier ernstig worden aangetast. Schimmels 'versieren' het papier met roze, bruine of zwarte vlekken door de pigmenten die ze afscheiden. Maar ook houtwormen, boekenwormen, termieten, zilversjes en knaagdieren zoals muizen en ratten kunnen grote schade aanbrengen aan het papieren erfgoed. Hoewel

knaagsporen van muizen de suggestie wekken dat ze het papier opeten, gebruiken ze het materiaal om er hun nesten mee te bouwen. Toch vormt de mens de grootste bedreiging voor papier met vuur, oorlog, diefstal en nalatigheid.

Het papier van de brief van burgemeesters en raad van Groningen aan de graaf van Arenberg onthult door de aantasting zijn eigen "biografie." Het stuk is gezegeld, maar waarschijnlijk niet verzonden. De brief is een antwoord op een schrijven van de graaf van Arenberg, stadhouder van koning Philips II in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel.

Met dank aan Groninger Archieven, GRID Grafisch Museum Groningen en Johanna Feenstra.

Objectgegevens:

Groninger Archieven:

- Brief van burgemeesters en raad van Groningen aan de graaf van Arenberg ter verdediging van de manier waarop zij het door de Ommelanden verworven octrooi bestrijden, 2 september 1566.

GRID Grafisch Museum:

- Boekenworm.

Erfgoedorganisatie: GRID Grafisch Museum Groningen

Beschrijvingstitel: Papier met pensioen â€" archivering

Oneliner / quote: Je zou kunnen zeggen dat papier, net zoals de mens, een levenscyclus heeft.

Fotografie uitsnede: Anton Tiktak

Fotografie: Anton Tiktak